

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Képzés gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938.

XIX. évfolyam, 7. szám.

Február hó 13.

A kormányzó lengyelországi látogatása

Az egész világ sajtóját, a nemzetközi diplomáciát és közvéleményét napokon át foglalkoztatta az a világeseményszámba menő utazás, amelyet *vitéz nagybányai Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója tett Lengyelországba, hogy *Moscicki* elnök meglátogatásával s a lengyel nép igaz érzésén és őszinte szeretetben nyilatkozó szívén keresztül, ha lehet, még szorosabbra fűzze az ezeréves lengyel és magyar barátságát.

Horthy Miklós kormányzót erre az utra megpróbáltatásos időket

élő nemzetének minden szeretete és bizalma elkísérte. Magas személylén és vonzó egyéniségén keresztül elküldte a jóban-rosszban kilenc évszázadon át testvér lengyel nemzetnek azt az ősi megbecsülést és tiszteletet, amelyet lankadatlanul, az elnyomatások korszakán pedig fokozottan érzett iránta.

Ez a tisztelet, szeretet és bizalom lelkesedéssel sugárzott vissza annak a fogadtatásnak minden részletében, amelyben a nemes lengyel nemzet, elnökével az élén, a magyar államfőt páratlanul szívesen módon részesítette.

Páratlanul lelkes fogadtatás

Horthy Miklós kormányzó, akit utján *Kánya* Kálmán külügyminiszter is elkísért, február 4-én utazott el Budapestről a Turán-vonaton. Utja diadalmenet volt Lengyelországon keresztül. *Moscicki* elnök az ősi *Kraków* városában fogadta a magyar államfőt. Ebben az évezredes koronázó városban, a *Nagy Lajos*, *Zsigmond király*, *Báthory István* elmulhatatlan emlékei között

ragyogott fel ismét a magyar-lengyel barátság fénye,

olyan erővel, amely a viharos századok legcsodálatosabb csillogására emlékeztetett.

A magyar államfő és kísérete meghatódottan szemlélte az 1200 éves *Kraków* magyar emlékeit: *Szent István* király üvegmozaikjait, *Hedvig* királyné szarkofágját, a *Báthoryak* címerét. A kormányzó *Zsigmond* király szobájában lakott.

Február 5-én, *Moscicki* elnök estjén, amelyet a magyar államfő tiszteletére adott, történelmi pohárköszöntők hangzottak el. *Moscicki* elnök többek között ezt mondotta:

„Meggyőződésem, hogy ezentul is testvéri őszinteség és világosság fog uralkodni kölcsönös viszonyunkban.”

Horthy Miklós kormányzó pedig azt hangoztatta, hogy a baráti érzelmek a két nép erőfeszítéseit egyesíteni fogják, hogy a *Duna-völgyében* állandó és méltányos békeállapot legyen biztosítható.

A *Kraków* ünnepélyes fogadtatás után a két államfő és kísérete vadászatot vett részt. *Moscicki* elnök előre utazott, hogy mint házigazda ismét fogadhassa vendégét a *bielowiezi* királyi vadászkastélyban. A háromnapos vadászatot az 1500 négy-

zetkilométeres ösrengetegben tartották meg, amelynek állatállománya a leggazdagabb Európában. Medve, farkas, vaddisznó és bolya a főbb vadjai. A kormányzó már az első napon hat vadkant ejtett és több farkast is megsebesített. A vadászatot a két államfő társaságában a *dán trónörökös* is résztvevett.

A vadászat befejezése után Lengyelország legnagyobb városa, *Varsó* látta vendégül a magyar államfőt. A milliós város ragyogó ünnepi díszben és őszinte lelkesedéssel ünnepelte a kormányzót, s meleg szeretettel fogadta az egy nappal előbb a *Beck* lengyel külügyminiszterrel érkezett *Kánya* Kálmán magyar külügyminisztert is, aki fontos megbeszéléseket folytatott a lengyel vezető férfikkal.

A kormányzó február 9-én, szerdán délután fél háromkor érkezett *Varsóba*, ahol *Moscicki* elnök fogadta a megjelent előkelőségek élén. A pályaudvartól a varsói királyi várig a kormányzó kocsját egterverő údrivalgás fogadta. A királyi kastély előtt diadalkaput állítottak fel, amelyen a következő magyar felírás állott:

Eljén *Szent István* birodalma!

A királyi kastélyban eltöltött rövid pihenő után a kormányzó megkoszorúztatta a *Névtelen* Katona sírját, majd kihallgatáson fogadta a varsói *Magyar Egyesület* küldöttségét.

A lengyelországi látogatást *Moscicki* elnök ragyogó külsőségek között lefolyt estebédje zárta le a fényárban uszó királyi palotában. A vendégsereg este 3/9 órakor szétoszlott, hogy idejében jelen lehessen a kormányzó elutazásánál. A pályaudvar környékén este 9 órakor már mozogni is alig lehetett. A gépkocsin érkező kormányzót a felsorakozott tömeg óriási lelkesedéssel köszöntötte, a pá-

lyaudvar előkelő közönsége pedig meleg éljenzéssel fogadta a kormányzót, aki hosszas és szívesen köszöntéssel búcsuzott el *Moscicki* elnöktől. A vonat este 1/10 órakor hagyta el a varsói pályaudvart és reggel 1/5 órakor hagyta el a lengyel földet. Budapestre február 10-én, délután érkezett meg a kormányzó és a Keleti pályaudvaron ünnepélyesen fogadták.

A varsói tanácskozásokról kiadott hivatalos jelentés szerint a

a kormányzó látogatása szembe-tűnő megerősítése volt annak a belső és ezeréves hagyományokon alapuló barátságnak, amely

a két országot összefűzi és amely értékes építőeleme az állandóságnak, az egyensulynak és a békének Európában és Európán.

Kánya Kálmán külügyminiszter *Varsóban* fogadta a lengyel és a külföldi sajtó képviselőit és előttük hosszabb nyilatkozatot tett. A nyilatkozatban történelmi visszapillantást vetett a lengyel-magyar barátság kialakulására, majd hangsúlyozta, hogy a lengyel-magyar barátság jelentékennyen hozzájárul a *Dunamedencében* a légkör megjavításához.

Lengyel politikai körök véleménye szerint, *Moscicki* elnök május havában látogat el Budapestre.

Megalakult a Mezőgazdasági Szociálpolitikai Tanács

Jelentette a *Vasárnap*, hogy *Darányi* Kálmán miniszterelnök, földművelésügyi miniszter újjászervezte az *Országos Mezőgazdasági Szociálpolitikai Tanácsot*, *Mayer* János ny. miniszter, a *Falu-Gazdaszövetség* elnökének elnöklése mellett és kinevezte annak tagjait.

Az újjászervezett Tanács ala-

kuló ülése február 5-én délelőtt folyt le. Az alakuló ülésen résztvett *Darányi* Kálmán miniszterelnök, *Marschall* Ferenc és *Vay* László báró földművelésügyi államtitkárok, *Somssich* László gróf, az *OMGE* elnöke; *Mészáros* István felsőházi tag, *Schandl* Károly dr. ny. államtitkár és még sokan mások.

Mayer János megnyitó beszéde

Mayer János elnök megnyitó beszédében elsősorban üdvözölte a miniszterelnököt azért az elgondolásért, hogy az országos mezőgazdasági szociálpolitikai tanács újjászervezését elhatározta, majd így folytatta:

— Sokszor állapítottuk meg már azt az alapigazságot, hogy mi agrár-állam vagyunk, az egész nemzeti és gazdasági életünk a mezőgazdaságon nyugszik s dacára annak, hogy ezt senki nem vitatta és nem is vitathatta, a megállapításnál tovább nem mentünk s ennek a következményeit soha le nem vontuk. De nemcsak, hogy nem vontuk le, de

közömbösen túrtuk, hogy az ország tulnyomó többségét képező földműves- és mezőgazdasági munkássztyál szervezkedés és szociális gondozás szempontjából hátrányban van az egész vonalon.

— A mezőgazdaság a legősibb, legnemesebb, legszebb és legszabadabb foglalkozás, amelynek sikeres üzéséhez legelsősorban a rögnek imádságos szeretete szükséges és verejtékes áldozat, amellyel ez a munka jár. De éppen ennek a foglalkozásnak a szabadsága vonja maga után, hogy amíg a kevésszámú gyár- és iparvállalat könnyen szervezi meg a maga erős

érdekvédelmét; ugyancsak a gyárakban és ipartelegeken kollektív keretben tömegben dolgozó ipari munkásságban könnyen fejlődik ki az egymásrautaltság érzése és így a munkássztyál könnyebben a javára tudja fordítani és kihasználni a szervezkedés előnyeit,

addig a szétszórtan és nagyszámban élő földműves- és mezőgazdasági munkássztyálkat komoly szervezetbe tömöríteni a legnehezebb feladatok egyikét képezi.

Normális viszonyok között ebből talán nem is származik nagyobb baj, gazdasági válságok idején utköznek ki azonban olyan jelenségek, amelyeket figyelmen kívül nem hagyhatunk. A mezőgazdasági munkássztyál szervezetenek tudható be például, hogy a legnagyobb gazdasági válságok idején szervezet és érdekképviselet hiánya miatt nem tudott hangot adni panaszának és szó nélkül tűrté helyzetét, amikor már a megélhetés, családfenntartás és gyermeknevelés kérdése tekintetében jutott válságba.

— Már pedig nemcsak szociálpolitikai, de a legfontosabb nemzeti érdek fűződik ahhoz, hogy a gyermeknevelés, a magyarság egészséges sza-

pörögése, egyes osztályok szervezetlensége és gondozatlansága miatt kérelmesek nem válnak.

— Egyik bícselő azt mondja — folytatta beszédét Mayer János — hogy „az emberi élet annyira az önzésen alapul, hogy az ember a saját gyermekét is csak azért szereti jobban másoknál, mert az az övé”. A Mindenható úgy teremtette az emberiséget, hogy abban örökre a jó és a rossz vivja a maga harcát, amelyben — sajnos — a jó az önzéssel és hatalomra való törekvéssel szemben mindig hátrébb szorul. Viszont ha nem lettek volna szociológusok és emberbarátok, akik minden időben, időt és fáradságot nem kímélve, önzetlenül fáradoztak és sürgették olyan intézkedéseket és reformokat, amelyek a népek széles rétegeit voltak hivatva több szabadsághoz, emberibb megélhetéshez juttatni, talán ma is a rab-szolgaság korát élők. A szociális haladás tekintetében nálunk Magyarország mindig patriarkális volt a viszony földbírtokos és a munkása között. Sőt e tekintetben európai viszonylatban is az élen haladtunk akkor, amikor '48-ban a földesurak önként szabadították fel jobbágyaikat. A mezőgazdasági cselekdéssel ma sincs sok baj,

de annál tarthatatlanabb a mezőgazdasági munkásság helyzete.

Bár e téren is történtek számottevő intézkedések, azonban e széles néprétegnek a sorsát erőteljesebb gondozásra kell venni, már csak azért is, mert ez az a munkásszféra, amely jónak-rossznak osztozik a gazdával, amely az ő verejtékes munkájával termő paradicsomra varázsolja a vad rögöt s amelynek a munkája nyomán megterem mindnyájunk számára az ételadó mindennapi kenyér.

— A munkásszféra iránt való megbecsülés gondolata vezette a kormányt akkor, amikor a Tanács ujja-szervezésére vonatkozó rendeletét kiadta. Nem akarom a tennivalókat felsorolni, mert hiszen mindannyian ismerjük ezeket a legszükségesebb intézkedéseket és tisztában vagyunk azokkal az alapelvekkel és a követendő módszerekkel, valamint a tennivalók sürgősségével, amelyekkel itt szembenállunk.

— Ne feledjük el, hogy ma az egész világon a szociális problémák körül forog a harc s

a népek e nagy harcából azok a nemzetek kerülnek ki győztesen, akik a szociális problémákat megoldják.

Akik eléje mennek az eseményeknek és nem várják meg, amíg a korszerti reformok erőszak utján érvényesülnek, mert minden szociális reform csak akkor lehet értékes és üdvös, ha az normális viszonyok között, az összes körülmények józan megfontolása alapján lép életbe.

— Arról se feledkezzünk meg, hogy nagyobbára arról a széles munkásszféra körül van szó, amelynek a világháborúban nem volt jogeime a felmentéshez, de amely vitézül állta meg a helyét a lövészárk poklában és végül, hogy addig, amíg a mi fájdalmas problémáink a nemzetközi fórumon elintézték nem nyerne, addig a szociálpolitikát a honvédelem elválasztani nem lehet. Meggyőződés szerint végeredményben akkor járunk el helyesen, ha egész nemzeti és társadalmi életünket a nemzeti szolidaritásra és a megelégedett embermilliókra törekszünk felépíteni.

— Abban a reményben üdvözölöm a Tanács minden egyes tagját, hogy mindannyian átérzik az őt kor-
ezőségét és fontosságát s önzetlen

fáradozással értékes munkát fogunk végezni a miniszterelnök ur és a kormány irányítása mellett nemzetünk és

A miniszterelnök felszólalása

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitót után Darányi Kálmán miniszterelnök szólalt fel. Rámutatott arra, hogy a kormánynak egyik sarkalatos programja a mezőgazdasági szociálpolitika fejlesztése, ami halaszthatatlanná teszi egy olyan szerv létesítését, amely megfelelő szociális javaslatokat dolgozhat ki. Ennek a szervnek fontos feladatokról még az is, hogy a közvéleménybe belevigye a megoldásra váró kérdések szükségességének tudatát. Megállapította a miniszterelnök, hogy a magyar ipari szociálpolitika megállja az összehasonlítást a külföld hasonló intézményeivel,

a mezőgazdasági szociális kérdések megoldásához azonban a múltban hiányoztak a gazdasági lehetőségek.

Vázolta ezután a miniszterelnök a mezőgazdasági lakosság érdekében eddig tett nagyjelentőségű intézkedéseket — a házhelykijelölés, földreform, a zöldkereszt-mozgalom, telepítés stb. — eddigi eredményeit, majd hangsúlyozta, hogy a kormány fontos feladatköreinek tartja a mezőgazdasági árszínvonal fenntartását, mert ez a mezőgazdaságnak nemcsak gazdasági, hanem szociális érdekeit is érinti. A kormány állandóan figyelemmel kíséri a mezőgazdasági munkásság bérviszonyait, szociális és egészségügyi helyzetét. Bejelentette, hogy a mezőgazdasági munkásság jogviszonyainak szabályozásáról szóló törvények rendelkezéseit a korszerti követelményeknek megfelelően fogják alkalmazni, majd megemlékezett a tárgyalás alatt álló öregségi biztosítási törvényjavaslat jelentőségéről.

A továbbiak során megállapította a miniszterelnök, hogy miután a mezőgazdasági munkásság egyrésze évek

népünk javára s Isten áldását kérve munkásságunkra, az első alakuló ülésüket megnyitóm.

A miniszterelnök felszólalása

óta munka nélkül szokott maradni, hozzájárult ahhoz, hogy a folyó évben a tavalyi háromezrellel szemben az idén hater ezer mezőgazdasági munkás Németországban, kétezzer Ausztriában vállalhasson mezőgazdasági munkát.

Részletezte ezután a miniszterelnök a Tanács feladatkörét. Hivatásra lesz a Tanácsnak, hogy megvitassa a mezőgazdasági szociális problémákat és erre vonatkozó javaslatokat tegyen. Végül hangsúlyozta, hogy eredményeket csak a munkaadó és munkavállaló együttműködésével lehet várni.

A miniszterelnök nagyhatású beszédét Mayer János elnök köszönte meg, majd Csörgő Károly dr. ügyvezető-alelnök tett részletes előterjesztést a munkatervről. Ezután a Tanács megalkotta a bizottságot.

Marschall államtitkár zárószavai

Végül Marschall Ferenc dr. államtitkár mondott nagyhatású záróbeszédét. Utalt arra, hogy ma inkább, mint valaha, látni kell a termelésnek a szociális kérdésekkel való erős összefüggését. Amikor most, mint agrárpolitikai programunk vezető gondolatát, kimondtam is, a mezőgazdaságban foglalkoztatott tömegek szociális életének intézményes gondozásában ismerjük fel, meggyőződésünk szerint nemcsak a termelés békéjét, de az ország békéjét is ápoljuk. Ezt a feladatot a földművelésügyi kormány a gazdaságszolgálat minden tényezőjével összefogva kívánja előbbre vinni, átérve, hogy a magyar barázdákban nemcsak Isten napja, hanem a szivek melegsége is érleli meg nemzetünk részére a mindennapi kenyeret.

A HÉT POLITIKAJA

A török külügyminiszter Budapestén

Rüstü Arazs török külügyminiszter február 4-én Budapestre érkezett, ahol két napot töltött. A török külügyminiszter február 6-án este Belgradon át hazautazott.

Képviselőház

A képviselőház február 10-én, csütörtökön délben rövid formális ülést tartott.

Képviselőválasztás lesz a közzei kerületben

Németh Imre országgyűlési képviselő a közzei kerülettől kapott mandátumáról az elmúlt héten lemondott. Vasvármegye központi választási bizottsága a megtartandó választást február 20-ra tűzte ki. A Nemzeti Egység Pártjának hivatalos jelöltje Hidy Zoltán dr., a MABI igazgatója lesz.

Elnökválasztás a Nemzeti Egység Pártjában

Iványi Béla országgyűlési képviselő, a NEP országos elnöke, erről a tisztségéről tudvalevően lemondott. A Nemzeti Egység Pártjának elnöki tanácsa február 3-án megtartott ülésén Iványi Béla utódul, a leköszönt elnök érdemeinek méltatása után, Darányi Kálmán miniszterelnök javaslatára egyhangulag Tassányi Nagy András államtitkárt választotta meg. A pártértekezlet ezután letárgyalta a választójogi javaslatot, általánosságban és részleteiben is elfogadva azt.

A választójogi javaslat képviselőházi bizottsági tárgyalása

A képviselőház közjei bizottsága az elmúlt héten is folytatta a választójogi javaslat tárgyalását. A felszólaló ellenzéki képviselők is elismeréssel állapították meg, hogy Darányi Kálmán miniszterelnök megértéssel és megegyezésre irányuló készséggel iparkodik megoldani a súlyos és nagy felelősséggel járó választójogi kérdést. Hangsúlyozták még a felszólalók, hogy amennyire elhibázott dolog lenne, ha az új törvény szerzett jogokat sértene, éppen olyan, vagy még súlyosabb veszéllyel járna, ha a magyar értelmiség és a komoly, józan elemek elvetszenék irányító szerepüket. A február 8-iki ülésen Antal István, vitéz árútfalvi Nagy István, vitéz Balogh Gábor és Zsitvay Tibor mondtak nagyszabású beszédet a választójogi javaslatról.

A bizottság február 9-iki ülésén fejezte be a választójogi javaslat vitáját. Ezen az ülésen Benkő Géza, majd Bethlen István gróf szólaltak fel, végül Széll József belügyminiszter választott az elhangzott felszólalásokra. Hangsúlyozta a miniszter, hogy az elhangzott módosító indítványokat a kormány készséggel teszi megfontolás tárgyává. A felszólalás után a bizottság egyhangulag elfogadta általánosságban a javaslatot, melynek részletes vitáját a február 11-iki ülésen kezdi meg. (A módosított javaslatot a képviselőházi vita során fogjuk részletesebben ismertetni. A szerkesztő.)

Meghalt Szurday Róbert képviselő

Szurday Róbert országgyűlési képviselő február 8-án este résztvett a Nemzeti Egység székesfehérvári pártjának V. kerületi szervezete által, a Lípótvárosi Társaskörben rendezett ünnepi társasvacsorán. Zsitvay Tibor és Besenyey Zénó beszéde után Szurday Róbert emelkedett szólásra. Alig kezdett azonban bele beszédébe, szívéhez kapott, felsőhájtott és összeesett. A vacsorán jelenvolt orvosok és a kihívott mentők minden fáradozása eredménytelen maradt: Szurday Róbert országgyűlési képviselő, kormányfőtanácsos szívizületi következtében meghalt.

NAGYVILÁG

A politikai világ érdeklődésének homlokterében az elmúlt héten azok a személyi és szervezeti változások állottak, amelyek Németországban következtek be. A világsajtó különféle találgatásokkal kísérte ezeket a változásokat, amelyeknek lényege abban csucosodik ki, hogy a politikai hatalmat gyakorló nemzeti szocialista párt a hadsereg felletti vezetését is teljesen átvette, a maga emberreit illetően minden fontosabb helyre és Hitler kancellár a véderő legfőbb vezetője. A fontosabb személyi változások a következők: Neurath külügyminisztert felmentették állásától és az új, ugynevezett titkos kabinet-tanács élére került. Utóda Ribbentrop, volt londoni nagykövet lett. Távotól helyéről Blomberg hadügyminiszter és Fritsch hadsergőfőparancsnok is. Nagy változások történtek a nemet diplomáciai és tábornoki karban is.

A második nagyjelentőségű külpolitikai esemény kétségkívül az, hogy Angolország és Olaszország között beható tárgyalások folynak, amelyekből joggan remélhető az olasz-angol viszony megjavulása.

A Földközi-tengeren megismétlődött tengeralttjáró-támadások nyomán Eden angol külügyminiszter az alsóház ülésén bejelentette, hogy az angol hadihajók a jövőben minden olyan tengeralttjárót, amely az angol ellenőrzés alatt álló Földközi-tengeri vizeken alámerülve halad, elűlyesztenek.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közgyűlése

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Weiss Fülöp elnökelete alatt február 8-án tartotta meg '36. rendes évi közgyűlését, amely az igazgatóság összes javaslatát elfogadta és így a részvényenkénti 4 P osztalék folyó hó 9-től kezdve kifizetésre került. Az igazgatóság új tagjai lettek: Buchler Lajos és Purghy Emil, a felügyelő bizottságba pedig új tagként dr. Tkódy-Szabó Andor választotta meg a közgyűlés.

A közgyűlés előterjesztett igazgatósági jelentés részletesen beszámol az intézet eredményes működésének ismeretében kivül a magyar hitelélet, mezőgazdasági, ipar, külkereskedelm és államháztartás múltévi helyzetéről. Megállapítja, hogy a múltév a magyar nemzetgazdaság legtöbb ágazatában igen kielégítő volt és azok a kedvezőtlen tünetek, amelyek az utóbbi hónapokban a jövő kilitásait elhomályosították, remélhetően csak átmeneti jellegű lesznek és a hazai gazdasági tevékenység további fellendülését, amelynek tárgyi feltételei kétségkívül adva vannak, nem fognak gátolva hatni. A jelentés második része a bank érdekörébe tartozó vállalatok helyzetét vizsgálta meg; a forgalom az iparvállalatoknál is növekedett. A Kereskedelmi Bank kormányának a börtnerelés érdekében megindított akcióját azzal segítette elő, hogy a Készei Takarékpénztárral együtt létesített nagyobb kölcsönt nyújtotta a Borbéli-késti Szövetkezetenek.

Vándortanítókat kapott a tanyavilág

A tanyavilág új korszaka kezdődik meg Hóman Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter legújabb intézkedése nyomán. A kultuszminiszter harmincöt vándortanítói körzetet rendszeresített, amelyek megfelelő felszerelésekkel ellátogatnak a legelhagyottabb tanyakörzetbe is, hogy ott a betű- és számvetés eddig ismeretlen tudományára tanítsák a gyermekeket és a felnőtteket. A mozgó iskolák és vándortanítók intézménye újabb megnyilatkozása az új szellemnek, amely szakít a régi felfogással. Eddig ugyanis a kultúrához mindenkinek joga volt ugyan, éppen csak nem mindenki számára volt egyformán — hozzáférhető. A falvak és tanyák népétől megkövetelte mindenki, hogy fáradhatatlan robotosa legyen a földnek, hogy verejtékes munkával, féltő gondnal lássa el termelői munkáját, amely miatt gyermekeit nem küldhette távoli iskolákba. A szociális szellemben újraépülő Magyarország elküldi most a tanyák közé zárt magyarsághoz a maga kulturaköveit és ezzel a gyakorlatban is elismerést nyert a magyar föld legkisebbjeinek a kultúrához való jogosultsága.

A tanyai lakosság mindentűt példátlan lelkesedéssel és örömmel fogadja a magyar kultúra apostolait és a legnagyobb készséggel támogatja ezt a nagyfontosságú akciót.

Érik az, érik az ezüstkalász...

Látogatás a szalkszentmártoni téli gazdasági tanfolyam előadásán

(A „Vasárnap” kiküldött munkatársától.)

A Vasárnap ismételtén foglalkozott a földmivélsügyi kormány által, a mezőgazdasági szaktudás fejlesztése érdekében, egyre szélesebb keretek között végzett munka két legfontosabb intézményének, a téli gazdasági iskolák és téli gazdasági tanfolyamok működésének ismertetésével. Most — novemberből február végéig —

az ország 92 falujában folyik a nagyjelentőségű oktatási munka,

amelynek eredményeképpen sok-száz község határában egészen új, az eddignél tökéletesebb gazdálkodást folytatót a záróünnepélyeken eddig felavatott és ezután felavatandó többzernyi ezüstkalászos gazda.

A Falu-Gazdaszövetség kiküldöttje, egyszemélyben a Vasárnap munkatársa, a napokban látogatást tett a Szalkszentmártonban rendezett, 33. számú téli gazdasági tanfolyam egy előadásán, ahol örömmel szerzett meggyőződést arról, hogy — a tanfolyam utolsó harmadának napjaiban — már gyönyörűen bontakoznak ki a pompás eredmény körvonalai; a *deresedő fejű és pelyhedző állu* kiscsapatok már át tudják tekinteni a modern mezőgazdaság tudományának legsúlyosabb kérdéseit is: *érik az, érik az ezüstkalász*, hogy azután az ezüstkalász-szal ékesített gazdák keze alatt még acélosabb legyen az élettelentő, istenáldotta buzakalász; többet, szebbet, jobbat — és főleg a magyar gazdának — teremjen gabonában, állatban, gyümölcsben, virágban és örömben a magyar föld...

A téli gazdasági tanfolyamok ügyeinek földmivélsügyi minisztériumbeli lelkes és fáradhatatlan előadójával és szervezőjével: Kállay Béla gazdasági tanárral utazunk Szalkszentmártonba. Kunszentmiklós-Tasson — ahonnan csatlakozás híján autóbusszal kell utunkat folytatni — Káráz József járási gazdasági felügyelő várja a minisztérium kiküldöttjét.

Utközben megtudjuk, hogy a tan-

folyam november 21-én kezdődött, február 27-én zárul, 56 helybéli, 6 tassi gazda jelentkezett. Az előadásokat 45-en hallgatják rendszeresen, 25-en közülük önálló gazdák. Azt, hogy a gazdaközönség nagyrészen gondolkodása milyen előnyösen változott meg és érdeklődési körének kiszélesedése mennyire gyakorlati értékű, két körülmény bizonyítja a legszebben: a hallgatók a tanfolyam megnyitása után egyhangulag azzal a kéréssel fordultak a tanfolyamot vezető gazdasági felügyelőhöz, hogy

a Szalkszentmártonban kisebb jelentőségű háziipar helyett takarmányozástanra tanítsa őket, mert tejtermelésre kívánnak be rendezkedni;

január elején pedig a hallgatóknak több mint a fele megrendelte a háromkötetes *Gazdaságtan* című szakmunkát, amelyet a tanfolyam résztvevői 10 pengő helyett 4 pengő kedvezményesen árón kaptak meg.

Szívet, lelket gyönyörködtető látvány a falusi iskola tanterme, melynek alacsony padjaiban ott szorong a csaknem félszáz hallgató — a legfiatalabb 16 éves, a legidősebb 51 — rajtuk kívül pedig legalább ugyanannyi érdeklődő. Ezek époly buzgógn járnak — előadásokra, mint a beiratkozottak, éppen csak a vitákban nem vesznek részt, nem kapnak ezüstkalászt, de a hallott érdekes és értékes dolgok az ő gondolkodásukat és bizonyára gazdálkodásukat is átforgalmazzák. Amikor a látogatók vitéz Kovács Béla iskolaigazgató és Súlyom Ferenc tanítói kíséretében — mindketten lelkes előmozdítói és közreműködői a gyönyörű kulturmunkának, — a te-

rembe lépnek, a „napos” tesz rövid jelentést a tanfolyam vezetőjének, majd a Hísekegy elimádkozása után Kállay Béla a földmivélsügyi minisztérium nevében üdvözölte a tanfolyam résztvevőit és a miniszteriumnak a falu népe felemelése érdekében kifejtett munkájában áldozatos támogatóját, a *Falu-Gazdaszövetséget* és annak kiküldöttjét. A lelkes éljenzéssel fogadott megnyitóbeszéd után Káráz József gazdasági felügyelő köszöntötte a vendégeket.

A rövid üdvözlések után Káráz József tartott előadást, előbb a növénytermelés, majd a takarmányozás kérdéséről.

állandóan belevonva a meglepő tudásról és érdeklődésről tanúságot tévő hallgatókat az előadásba.

Kállay Béla kérdéseire nagy felkészültséggel feleltek a növendékek, akiket pedig csaknem négy hét választ még el a vizsgától.

Az előadást Váli József kiscsapat elnöklése mellett tartott önképzőköri ülés követte, melynek keretében vitéz Molnár József kiscsapat tartott rendkívül világos előadást a *trágyakezelésről*.

Az ülés végén a *Falu-Gazdaszövetség* kiküldöttje tolmácsolta a Szövetség üdvözlését és elismerését a tanfolyam résztvevőinek lelkes munkájá-

IGAZI ÖRÖM

Kitünő hangu
HARMONIKA
kéthangsoros ... 12.— P
háromhangsoros 18.— P

ISKOLAHEGEDŰ
felhurozva,
kitünő hangu ... 11.50 P

**ZONGORÁK
HARMONIUMOK
FUVÓ-
HANGSZEREK stb.**

Sternberg

királyi és udvari hangszergyár

Budapest, VII., Rákóczi-ut 60.

ért, kifejezve azt a reményét, hogy az ország minden táján rendezett tanfolyamokról kikerülő ezüstkalászosok a gyakorlatban megvalósítják a tanulatokat és ezzel nemcsak a megcsontított ország kulturfőlényét biztosítják, hanem jobb élefeltételeket teremtenek saját maguknak és a magyar mezőgazdaság fellendítésével a csonka országnak is.

Kállay Béla zárvászaival, a hallgatók lelkes éljenzésével ért véget a kitűnően sikerült előadás. B. K.

Végre sor kerül a legelhagyottabb községekre is!

Jelentette a Vasárnap, hogy Darányi Kálmán miniszterelnök felhívására a magyar gazdasági körök három és félmillió pengő becsátottak a falvak égetően sürgős egészségügyi feladatainak ellátására. Az akcióban résztvevő gazdasági körök vitéz Keresztes-Fischer Ferencet, a Pénzüntézi Központ elnökét kérték fel arra, hogy elnöklése alatt előkészítő bizottságot küldjön abból a célból, hogy az összegyűjtendő összeg milyen módon és milyen célokra osztassék fel.

Keresztes-Fischer Ferenc máris beszámolt az előkészítő bizottság terveiről. Az előkészítő bizottság azon a nézeten van, hogy ezt az összeget

a legelhagyottabb egészségügyi és szociális szempontból a legszomorubb helyzetben lévő községek felségítésére fordítják.

Ezért a bizottság elhatározta, hogy csak a *legszegényebb és legelhagyottabb falvak* jöhetnek számításba; másodsor pedig csak olyan községeket juttatnak segélyhez, amelyeknek *szociális és népegészségügyi szükségleteiről az állami költségvetésben nincs gondoskodás*.

Az ilymódon végrehajtandó fel-

adatokat négy osztályba csoportosították. Legelsősorban áll a zöldkereszt-akciók szolgálatában egészséggázak létesítése.

A zöld kereszt-akció 800 körzetre fogja felosztani az ország tanyá- és faluvilágát és így 6—8000 lélekre jut majd egy védőnő és orvos.

Ilymódon kívánnak gondoskodni a legelhagyottabb falusi lakosság *anya- és csecsemő-védelméről*, továbbá a *tüdővést megelőző óvodintézkedésekről*. Az egészséggázak létesítésénél felmerült a védőnők lakásának kérdése is.

A *harmadik feladat közé sorolják napközi otthonok felállítását* ilymódon, hogy az elhanyagolt és hasznavehetetlen óvodákat építik át erre a célra.

Ezekben a napközi otthonokban a munkában szegény emberek 3—6 éves gyermeküket elhelyezhetik, ahol egész napra szükséges élelemmel látják el.

A harmadik és talán a legfontosabb problémája az akciónak az *orvosellátás*.

Köztudomású, hogy nagyon sok olyan falu és tanyai körzet van, amelyben egyáltalán nincs orvos és ha van, olyan nagy a munkaterület, hogy havonta csak egyszer juthat el a betegekhez. Az orvosellátás az akciók a Nemzeti Öndólosítási Alappal karöltve akarja megoldani. Végül, amennyire lehetséges, a legszegényebb és legelcsétebb tanyai népek *ingyenes fogászati rendeléseket* akarnak felállítani.

Keresztes-Fischer Ferenc a legélyesebben hangsúlyozta, hogy

ebből a pénzből csakis az előírt célra és csakis az arra legjobban rászorult falusi és tanyai körzetek kapnak majd.

**Megjelent
Megnyilt**

1938. évi főárjegyzékünk
kerje ingyen és bérmentve

uj fiók üzletünk
vidéki vevőink kényelmére, a keleti
pályaudvarnál, **Baross-tér 16.**

Maußner Ödön

Magtermelő és Magkereskedelmi Rt

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

Fiókok: IV. Kossuth Cafos-u. 4, VI. Vilmos császár-ut 59

ANGORASZÖVETSÉG

Kérjük azokat a tagjainkat, akik a közelmúlt napokban intézkedéseinknek érdeklődő sorokat, hogy legyenek egy kis türelmessel, miután — különösen az utóbbi hetekben — százával futottak be az érdeklődő megkeresések, amelyeknek megválaszolása, a nagy torlódás folytán, több időt vesz igénybe. A gyapju értékesítésére vonatkozólag közöljük a következőket:

A múlt év végéig közvetve Szövetségünk gondoskodott tagjaink gyapjuértékesítéséről. Meg kellett ezt tennünk tagjaink érdekében, — annak ellenére, hogy ez tulajdonképpen nem Szövetségünk hivatása — azért, mert ezenkívül semmi más komoly értékesítési mód nem volt megszervezve a magyar tenyésztők számára és a kistenyésztők nem találhattak másféleképp kapcsolatot a komoly piacokkal.

A múlt év végén egy minisztériumközeli érdekelten az illetékes tényezőkkel egyetértőleg megállapodott Szövetségünk vezetősége abban, hogy — korábbi területeink megfelelően — Szövetségünk egy országos központi értékesítő szövetkezetet hív életre, a magyar angoraszövetkeztől legszűkebb körű bevonásával. Ez a — hivatalos körök óhajával egyetértőleg létesítendő — szövetkezet, előrelátólag a közeli napokban alakul meg és ennek hivatása lesz megfelelő forgatókönyvvel, a hazai angoraszövetkeztől gyapjuértékesítést állandóan lebonyolítani. Ugyanakkor folyamatosan vannak tárgyalásaink az előnyös bel- és külföldi értékesítők biztosítására, mert ezidőig nem alakult az a helyzet, hogy a beltőlő fogyasztás növekedésének és így a nagyobb mennyiségű gyapju felhasználásának erős akadályát a rendkívül magas fizetésű (35—42 százalék) az angora-gyártmányoknál; a külföldi eladásoknál pedig tekintélyes ruzsi, szállítási, stb. költségekkel kell számolnunk, tekintve attól, hogy a világpiaci árak csak a legjobb minőségekre (10 cm-en felül) előnyösök és a gyengébb minőségű áru jóval kisebbek és eddig általában ismert áruknál. Azért tettünk előterjesztéseket a fizetésű elengedése, vagy könnyítése, valamint magasabb felár biztosítására, külföldi szállításoknál. Szövetkeztünk hivatása lesz, hogy az adott lehetőségek között állandó értékesítési piacot biztosítson tenyésztők számára.

Két fillérrel emelik a fővárosi tej árát

A Tejtermelői Országos Szövetség és a tejfeldolgozó vállalatok között hónapok óta húzódozó tárgyalások, amelyek a fővárosi tejjelállást biztosító kollektív szerződés megkötésére irányultak, a napokban megállapodáshoz vezettek. A megállapodás értelmében az általánosságban bekövetkezett drágulás folytán a tejtermelő gazdák az eddigi 15 filléres ár helyett 16,55 filléres átlagárú fognak a tej literjéért kapni, ami a fogyasztási tej árának két filléres emelkedését vonja maga után.

Gépvezető-tanfolyam Szegeden

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara február 18-tól március hó 12-ig Szegeden a m. kir. Állami Felsőiparisiskolában (Kálvária-tér 5/b) mezőgazdasági gépvezetői tanfolyamot rendez. A tanfolyamnak hallgatója lehet minden 18-ik életévét betöltött egyén, aki a cséplőgépek üzemeltetésével és a vetőmagtisztítógépek kezelésével, valamint a traktorok kezelésével és vezetésével kíván foglalkozni. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban 15 pengő beiratást és tanítói egyidejű beklüldése mellett február 15-ig a kamaránál (Keoskemeni, Rákóczi-ut 17—18) vagy a m. kir. Állami Felsőiparisiskolánál (Szeged, Kálvária-tér 5/b. szám).

PAPRIKA viszont-
Csispósságmentes 4,20, csemege 4, édes 3,60; félédes 2,90; rózsza 2,20; erős 1,20 Pengő/kg-ként. Legkisebb rendelés 5 kg. Nagyobb rendelésnél engedmény, a szállítást rendelő fizeti. Szállítja utánvéttel:
**Kozma János paprikagyáros-
kedő, Bácsa, Pestmegye.**

A hitelszövetkezetek jubiláris seregszemléje

Külsőségeikben is méltó kifejezést fog nyerni az az ünnepélyesség, meleg szeretet és a jobb magyar jövőendő kiküzdésére irányuló céltudatos akarás, amely a magyarság legértékesebb elemeit egyre fokozódó számban, immár negyvenedik esztendeje egy közös táborba, a szövetkezeti mozgalom nagy, összefogó szervezetébe tömöríti.

Jubiláris kongresszusára és egyben ünnepi közgyűlésére készül a negyvenedik esztendeje fennálló Országos Központi Hitelszövetkezet,

amely a gazdasági válság súlyos megpróbáltatásai közepette egyetlen erőssége volt a falvak kisembereinek és amely a szervezet teljes kiépülése után — rendíthetetlen alapja lesz a most kialakuló, a keresztény erkölcsöket, világszemléletet, szociális szellemet az egész vonalon megvalósító új magyar életnek.

Különös diszt és jelentőséget ad a kettős ünnepségnek az a körülmény, hogy annak színhelye a Szechenyi István alapította Tudományos Akadémia lesz.

Idé fognak elzarándokolni február 15-én a magyar hitelszövetkezeti tábor képviselői

és a társadalmi élet ama előkelősegei, kintinövényei, akik a falvaknak a hitelszövetkezeti szervezetben érdekeltek milliós tömegeivel együtt ünnepelni kívánnak.

A kongresszust, amely február 15-én, délelőtt 10 órakor kezdődik, Beöthy László ny. miniszter, elnök fogja megnyitni, majd a kormány képviselője fog felszólalni, ezt követően pedig a társ-szervezetek és testvérintézmények képviselői üdvözik a jubiláló OKH-t.

A kongresszus egyetlen előadását Schandl Károly dr. alelnök-vezérigazgató fogja tartani a magyar hitelszövetkezeti központ multjáról, jelenéről és jövőjéről.

A kongresszust délután 1 órakor a közgyűlés követi, majd a Vigadóban ezerötszáz terítékes szünet lesz.

Uj buzaválság fenyeget?

A Nemzetközi Buzatanácsadó Bizottság, amelynek Londonban van a székhelye, most tette közzé szokásos évi jelentését a világ buzatermelésének helyzetéről, a várható termésről és az ennek nyomán kialakuló buzakeresletről.

A jelentés szerint a világ buzatermelése a most folyó gazdasági évből jelentős mértékben növekedett, aminek következtében és a kedvező időjárásról elősegítve,

rekord-buzatermésre számíthat a világ.

A hatalmas termés következtében természetesen alacsony világpiaci árakra lehet számítani. Igaz, hogy a magyar kormány előrelátó gazdaságpolitikája biztosította a magyar buzapiacát és a megfelelő árszínvonalat, ez a gondoskodás azonban természetesen csak az ezévi termés értékesítésére terjedhet ki, már pedig a nagy termésfeleslegék árletörő hatása esztendőig érezhető. Így például az 1928-as gazdasági év nagy terméséből előállított feleslegeket még esztendő alatt tudta csak felszívni a világ-gazdaság.

Az említett 1928-iki rekordtermés — 3989 millió bushel (bushel 36,35 liter, a világtermés tehát körülbelül 1450 millió hektoliter volt) — elhelyezését csak az ezután következő négy esztendő gyenge termése tette lehetővé. Ezek az esztendők voltak a buzaválság keserves évei. A londoni bizottsági jelentés szerint az 1928-iknál nagyobb vetésterületen

4020 millió bushel — azaz 1462 millió hektoliter — buzatermés várható.

Ismételjük, a kilátásban lévő buzaválság közvetlen hatását a folyó évben valószínűleg sikerül elhárítani a magyar gazda feje felől, a világpiacra nehezedő újabb dekonjunktura közvetett hatását azonban az egész világ-gazdaság többé-kevésbé bizonyára meg fogja érezni.

A Nemzeti Bank közgyűlése

Február 7-én délután tartotta meg a szokásos emelkedett szellemben közgyűlését a Magyar Nemzeti Bank, a gazdasági és pénzügyi világ előkelőseinek jelenlétében.

Imrédy Béla elnök nagyhatású megnyitóbeszédében elsősorban megemlékezett arról, hogy a Népszövetség megszűntette Magyarország pénzügyi ellenőrzését, ami elismerése a magyar kormány és a Nemzeti Bank áldozatos, céltudatos munkásságának. Megállapította ezután, hogy a Jegybank nagyfontosságú, közérdekű nemzeti intézmény, amely a népszövetségi ellenőrzés megszüntetése ellenére sem változhat devizagazdálkodásunk és pénzügyi politikánk irányán, mert csak további óvatossággal lehet elkerülni a gazdasági nehézségeket. Hangsúlyozta azonban, hogy a Nemzeti Bank vezetősége, de általában a magyar gazdasági élet minden tényezője, a legnagyobb készséggel veszi részt azoknak a szociális akcióknak a lebonyolításában, amelyeket a kormány helyelkenek tart. Az elnök nagy-szabású előadását annak hangzatosával fejezte be, hogy Magyarországnak továbbra is törekednie kell a nemzetközi együttműködés kiszélesítésére.

Lezárult a németországi munkástoborzás

Jelentették, hogy az illetékes német kormányhatósági szervekkel történt megállapodás alapján a magyar kormány a földmivélsügyi miniszter utján körülbelül 6000 mezőgazdasági idenyunkást szállít ki Németországba az ottani mezőgazdasági üzemekbe, elsősorban cukorrépa-munkálatoknál való foglalkoztatás céljából. Az egyes vármegyék területéről való kiszállítás a mezőgazdasági munkanélküliség arányában történik; így elsősorban a nagy mezőgazdasági munkanélküliséget feltüntető vármegyékből.

A szerződöttesek előzetes munkálatai, az illetékes közigazgatási tényezőktől részéről végzett összejárások és a kiszállítandó munkások jegyzékbe-foglalása, már mindenütt megtörténtek.

Mint hogy a Németországba kiszállítandó munkátszám teljesen beletelt, ezzel a Németország részére való munkástoborzások befejeződtek. További jelentésekre tehát már nincsen lehetőség.

Falu-Gazdaszövetség

A Falu-Gazdaszövetség február 4-én Budapesten, Báthory-utca 24. szám alatti székházában Mayer János ny. miniszter elnökletével megtörtént az ülést lezárult és elfogadták az 1938. évre szóló költségvetést; majd beszámoló hangzott el arról, hogy a Szövetség a téli hónapokban 30 köz-ségben tartott különböző háziipari tanfolyamokat. A továbbiak során igen nagy érdeklődést keltett az a bejelentés, hogy a falusi gyermekek tejjelátása érdekében megindított akció máris szép eredményt ért el, amennyiben folyik a falusi gyermekek rendszeres tejjelátása. A Szövetség folytatja ezt a népegészségügyi szempontból oly nagyfontosságú akcióit.

Feláru utazási kedvezmény a mezőgazdasági vásárra és kiállításra

A kereskedelemügyi minisztérium március 23—28. napján tartandó országos mezőgazdasági kiállítás megtekintésére felutazó közönség részére 50%-os kedvezményt biztosított az államvasutakon és a kezelésében lévő helyérdekű vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt megadták az önálló igazgatással bíró hazai vasutak és hajózási vállalatok is. A kedvezmény utazásra jogosító igazolvány ára 1,30 pengő. Az igazolvány beszerezhető a gazdasági egyesületek, gazdákörök és szövetkezetek utján, vagy a rendezőbizottságnál (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.). A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március 17-től 23-ig, a visszautazásra március 23-tól április 3-ig beárazón érvényes és használható; bármelyik kocsiosztályban feljósít az 50%-os kedvezmény igénybevételére.

SZÖLŐOLTVÁNYOK

hegyi borokat és arnyómoszfákat ajánlok kitünő minőségben, nagy választékban és felelősséggel szállítok. A személyes átadást szívesebben veszem, mert komoly vevők csak így győződhetnek meg pontosságomról és anyagi helyzetemről. Mindezekről információkat adhat az előírástól, plébánia hivatal vagy a Gyöngyösi Bank Rt., Gyöngyös. Tavaszai szállítókat már most felveszek, árjegyzékét ingyen küldök. SZABÓ ISTVÁN, ABASÁR, Szent Imre-tér 368. sz.

ÉRTÉKESÍTÉS:

Vöröshagyma

A hagymakivétel ellenőrzésére alakult bizottság legutóbb tartott ülésén a 6 cm-nél nagyobb hagyma minimális termelődési ára folyó hó 6-tól kezdődően március 15-én 18,75 pengőben, a 4—6 cm átmérőjű hagyma minimális termelődési ára 15 pengőben nyert megállapítást.

KIS VASÁRNAP

KISCI MESE

A róka és a kecskebab

Mély kutba pottyant a róka és épen azon lőri a fejét, hogy tudna onnan kiszabadulni, mikor leszólnak hozzá:

— Jó-e a víz, koma?

Egy hatalmas bakkecske ritka szakálla lebeg felette.

— Miért kérded? — válaszolja a róka és alig tudja dühösségét palástolni.

A kecskebab gszintén feleli:

— Mert szomsz vagyok.

— Ó, ez nagyon fölséges víz! — dicséri a ravasz róka. — Ilyet a király is ritkán iszik. Ugorj csak bele!

A következő pillanatban már a róka mellett lubickol a bakkecske és alaposan teleszivja magát vízzel.

Akor fölmenne, de nem tud.

— Tudod mit? — mondja a róka. — Te felállsz a két hátsó lábadra. Az első lábadat a kut falának veded, a nyakadat kinyújtod, a szarvadat fölfelé szegezed és én kimászom rajta. Ha fönt leszek, téged is kihúzok.

Ugyis tettek.

Hanem a róka, mikor kiszabadult, egy elszaladt onnan, mintha puskából lőtték volna ki.

A bakkecske kőtségbeesetten mekegett utána és szemére hánnya hátlanságát.

A ravasz róka így felelt:

— Mit mekegsz, te vén balga? Én ugy estem a vízbe, te magadtól ugrottál bele. Én kitaláltam a módját, hogy jöj-jek ki. Te megmondhattad volna előre, mielőtt beleugrottál, hogy fogsz onnan kijönni? Aki ilyen megmondolatlan, mint te, az megérdemli a sorsát!

MEZES JÁNOS

Apró vers

Anya névnapjára

Sötét éjjel után
Jön a fényes hajnal,
S hevonja a földet
Ragyogó arannyal.

A hétköznapokat
Követi vasárnap,
S imával és dallal
Szentelti munkánkat.

Legszébb álmunk után
Jött a nevednapja,
S szívünk a boldogság
Ragyogását kapja.

A hála virágok
Illatoznak benne,
Ó, bár e szép napnak
Vége soh'se lenne!

(8.)

Fejtörő

1. Van olyan, amelyikben jól laknak és van olyan is, amelyikkel jól laknak. Mi ez?

(Megfejtés: villa.)

2. Gyerekek! Nyujtsatok át egy hajkefét és egy kétfillérest valamelyik barátotoknak, aztán kérjétek meg, hogy a pénzdarabot tegye a tenyerére és keféje ki onnan. Elhiszitek-e, hogy nem fog sikerülni? Próbáljátok meg!

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olesón Reményi országos híri hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58-60. Kérjen dílmentes, 31. számú árjegyzéket, abból választhat.

KIRTHATJA
EGY ÉJJELEN AT ON IS
PATKÁNYAIT.
KÜLDJÖN 1 PENGŐT
ADLER PATKÁNYVIRTO
CIMERÉ
BUDAPEST, IV.
KOSSUTH L. U. 12.

A FALUSI OTTHON

Átmeneti ruhák

Márciusban, ha az első napsugár kísért, már legszívesebben ledobnók a meleg ruhát, téli kabátot s alig várjuk, hogy valami friss, színes tavaszi holmit kuzzunk magunkra, még ha vacog is benne az embernek a foga. Persze ilyenkor jönnek azután a meghűlések, influenzák, s mikor már a bajt megszeresztük, akkor sietve visszahozzuk a télikabátot.

Már most gondolunk arra, hogy tavaszi "ruhatárunkat" felújítsuk egy kicsit. A régi, megkopott kis kosztium is újat fog mutatni, ha élénk színű, tarka pulóvert, sálát horgolunk, vagy kötünk hozzá, izléses selyemvirágot tűzünk a gomblyukába. A tavalyi ruhát is újja lehet varázsolni egy új gallérral, övvel, boleró-utánzó díszítéssel. Ha lehet, mindenhez magyaros díszítést használjunk, mert az a legszebb és rendkívül divatos is.

Nagyon csinosak és ügyesek gyermekek, leánykák részére a ködmönök. Az eredeti szabásu báránybörkődmönt készíthetjük el barna puha posztóból tavaszra, valénnal belelve, fehér báránybőrökkel körüszegve és magyaros színörözással díszítve. Divatosak a szürhímzéssel készült kabátok is.

Mint minden évben, ugy ezidén is tavasszal viselik leginkább a hógolt ruhát. Fekete pamutból horgolva, méregzöld vagy korallszíni díszítéssel igen jól öltöztet, jól kihasználható és fiatalos. Nagyon szép ezenkívül a borvörös zústszürkével, a barna zölddel, sötétkék citromsárgával. Ha egyszíni pamutból horgoljuk, lehet hozzá többfele sálát és övet hordani.

A kézimunka mindig szép marad, a horgolt és kötött holmi minden tavasszal friss és divatos, elkészítésükhez azonban idő, türelem és gondos munka szükséges. Ne hagyjuk utolsó pillanatra, kezdjünk hozzá már most, amikor még a kertben, házon kívül kevés a dolog!

KÁNYA TERÉZIA

Gazdatudnivalók

Milyen ludat és kacsaft tenyesszünk?

Leghasznosabbak az 5-6 kg súlyú és feltétlenül fehértollu ludak. Az őriárestű ludakat nem célszerű tenyészteni, mert ezek nehezebben szaporíthatók és kitömve igen nagy pesenyét adnak. Az ilyenre kevés vevő akad, mert egy családnak sok, de emellett sok pénz is kell érte adni. Ne tartsunk szürke ludat se, mert ennek tolla kevesebbet ér.

Tartsuk a nemesített fehértollu magyar ludat, melynek husa, mája és tolla egyaránt keresett piaci cikk. Elég szapora tojó és jó kotló; élelmes, jó kereső és edzett, igénytelen. Nagyon fontos azonban, hogy a tojástermelést fokozzuk. Jegyezzük fel, hogy egyes ludjaink mennyi tojást tojtak és évről-évre a legbővebben tojók tojásait keltsessük ki.

A kacsaftak közül a nagytestű és fehértollu pekingi érdemel legnagyobb figyelmet. Fejlődése gyors, ugy hogy jó táplálás mellett már két-hónapos korában 2-3 kg súlylag piacra vihető. A ludakhoz hasonlóan a kacsaftak is válogassuk ki tojástermelés alapján. A pekingi kacsaft tavaszi tojásszezonban közel 100 tojást raknak. Aki megfigyeli egyes kacsafti termelését és mindenkor a legbővebben tojók ivadékat hagyja meg továbbtenyésztésre, annak néhány évi kiválogatás után igen jól tojó kacsaft-állománya lesz. A zöldeshajú tojásokat lehetőleg ne keltsessük ki, vagy legalább is az azokból kelt kacsaftot továbbtenyésztésre ne hagyjuk meg. A földmívelésügyi minisztérium a

Magyar konyha

Hagymaleves. Vöröshagymát szép piróra pirtunk, adunk hozzá kevés paprikát, vízzel felezesztjük, megsózzuk s amikor forr, egy tojásból készült, vékonyra nyújtott metéltet főzünk bele. Ha van, — tálaláskor kevés édesetjőfit adjunk hozzá.

Sertés-hus kásával. A sertés-húst darabokra vágjuk, megmossuk, vöröshagymával, sóval és paprikával megfőzzük. A sárgakását előbb hideg, majd forró vízben megmosva, lábasban zsírba tesszük, a hús levét rászűrjük és sűrítve megfőzzük. Ekkor a húst közetesszük és zsirban pirtott vöröshagymával meglocsoljuk.

Farsangi fánk. Fel kilogramm lisztet tálban elkevertünk 6 tojás sárgájával, adunk hozzá egy evőkanál vaját, kevés sót, egy kanál cukrot, 25 gramm tejben-áztatott élesztőt és negyedtel tejet, mindent addig keverjük és verjük kanállal, míg a tészta a kanálról elvályk, de nem kemény. Liszttel meghintett deszkán késtöknyl vastagra kisoroljuk és liszbe mártott fánkszagatóval kiszurdaljuk és letakarva meleg helyre tesszük, hogy megkeljen; mikor már megegyeszer olyan magasra megkeltek a fánksztzák, nem túlfőzre zsirban kisütjük. A fánkok beakása után a lábast azonnal letakarjuk mindaddig, míg a fánkok az egyik oldalukon megpirulnak. Akkor a fedőt levehetjük, megpirítjuk a fánkok másik oldalát is s ha szép egyformára meg-sültek, látóspapirba, vagy szűrőbe tesszük, hogy a zsír róluk lefolyhasson. Tálalásig meleg helyen tartjuk és megcukrozza adjuk asztalra.

Aranyszabályok

Ha három hétnél régebben köhögés, éjjel izzadsz, soványodsz: menj azonnal orvoshoz.

*

Az ételeket takarjuk le, hogy a trágyadombról szálló légy meg ne lepje. E egészségünkét védjük vele!

A jövedelmező állattartást csak PEKK és FUTOR etetéssel biztosíthatjuk.

Képes utmutatót díjmentesen küld: **Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti Termékek Gyára R. T. UJPEST.**

köhögésével, tüsszentésével löki reá a betegség okát istállótársára. De gyakoribb az, hogy a beteg állat nyálával, tejével, sebes testrészeivel érintkezett kefe, álm, emberi kéz, stb. jut egy egészséges állatra. Nemcsak a hevenyen megbetegedett állattól lehet elkapni a betegséget, hanem gyakran előfordul, hogy bizonyos, gyógyultnak látszó állat körörmhasadékanak pörkjéi alatt rejtőzködik a kórokozó és ez is terjesztheti a ragályt épügy, mint a még sulyos beteg egyed. Ha ilyen gyógyultnak látszó állat egy idegen, egészséges állományba kerül, esetleg már 4-5 nap múlva kiút a betegség s magunk sem tudjuk, hogy miként jutott az oda. Az óvatosság tehát nem lehet elég nagy s ebből megérthetjük, miért tiltja meg a hatóság száj- és körömfájás esetén az állatforgalmat, főképpen pedig a vásárokat, melyek különösen terjesztői a járványok. Az alattomos terjedésnek egyik bizonyosága, hogy hogyan jutott be e sulyos állatjány Jánoszláviába. Állítólag mezőgazdasági munkások jöttek haza Franciaország fertőzött területéről; a faluban, hova hazatértek, pár hét múlva már dühöngött a kór. Bizonyára ruhájukon, bőröndjükön hozták haza Franciaországból a betegség csirait.

Tyukok téli takarmányozása

A tyukokat jó lesz a hidegtől védeni és lehetőleg közölességgel is ellátni. Jó erre a záposztalevel, lucernaszéna lepergett levelei, stb. Emellett darafélék, főtt burgonya, stb. egészítik ki a szokásos szemes eleséget. Az így táplált tyukok télen is tojnak, mikor a tojás legrágább, korábban kotlanak s így alkalmunk lesz primőr-csirkeket nevelni.

Gyümölcs és szőlő sikeres termesztése

(Erdély László könyve.) Nagyjelentőségű szakkönyv jelent meg a fenti címen a magyar gyümölcs- és szőlőtermelés iránt egyre fokozódó érdeklődést tanúsító gazdaközönség ismereteinek gyarapítására. A pompásan összeállított, kétszázoldalas könyv tíz fejezetben tárgyalja a két termelési ágazattal kapcsolatos tudnivalókat és gyakorlati értékű utmutatásokat ad ugy a kezdőknek korszerű gyümölcsös vagy szőlő telepítésére, mint a régi termelőknél telepeik felújítására és mintateleppé való fejlesztésére. Külön fejezet foglalkozik a gyümölcs és szőlő kártevőivel, betegségeivel és az ellenük való védekezés kérdésével. A kitünő munka kiadóhivatalunk után a szerzőnél rendelhető meg.

Nagyobb és jobb termést érkeftünk el, ha **Korán tavasszal**

PÉTI SÓ-val trágyázunk.

Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V, Nádor-u. 21.

Február hó

13 VASÁRNAP

Hétvened vas., Ella

14 HÉTFŐ

Bálint

15 KEDD

Kol. Kolos. Fauszt.

16 SZERDA

Julianne

17 CSÜTÖRTÖK

Donát

18 PÉNTEK

Simon vt. Konrád

9 SZOMBAT

Konrád hv. Zsuzsanna

Holdfényváltozás: *Holdtőle február 13-án. — A nappal tartama 19 óra 10 óra 27 perc; a hét folyamán 20 perccel hosszabbodik.*

A pápa koronázásának 16-ik évfordulója

A magyar katolikusok az idén is hagyományos fényes ünnepelték XI. Pius pápa koronázási évfordulóját. Ez alkalomból, a Szent Atya trónváltásának tizenhatodik évfordulóján Serédi Jusztinián dr. bíboros hercegprímás ünnepélyes nagymisét pontifikált a budavári koronázó főtemplomban. Aláborod testőrök és diszsisakos rendőrök sora között vonultak be az előkelőségek, élükön Hóman Bálint dr. kultuszminiszterrel, aki a kormányzózt képviselte. Ott voltak: *vitéz nagybányai Horvath Miklósné*, a kormányzó felesége, *Augusztia, Gabriella* királyi hercegnők, *József és József Ferenc* királyi hercegek, *Angelo Rotta* pápai nuncius, *Röder Vilmos* honvédelmi miniszter a miniszterelnök képviselőjében, *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter, *Széchenyi Bertalan* gróf felsőházi elnök, *Kornis Gyula* titkos tanácsos, a képviselőház alnöke, *Karafiáth Jenő* főpolgármester, *Hász István, Zadravec István* püspökök és még sokan mások.

A hercegprímás harsonajleket, majd az „Ecce sacerdos” hangjai mellett vonult be. Evangélium után *Sik Sándor* dr. egyetemi tanár szentbeszédében Pius pápát, mint a szeretet apostolát méltatta.

Pap Elek és Bernát István nagy kitüntetése. A kormányzó kiválóan értékes közgazdasági tevékenységükért *Pap Elek* belső titkos tanácsos, nyugalmazott pénzügyminisztériumi államtitkár, a Magyar Nemzeti Bank alelnökének az *I. osztályú Magyar Érdemrenddel* adományozta és megengedte, hogy *Bernát István* dr. magyar királyi titkos tanácsos, tiszteletbeli egyetemi nyilvános rendes tanár, a Magyar Nemzeti Bank alelnökének teljes elismerését tudtul adják.

Elkészült a harmadik olajkut szentadorjában

A szentadorjani (Zalamegye) 3. számú kutban a furó most érte el az olajszintet. Február közepére várják itt is az olaj feltörését. *Inkén* a furást végleg abbahagyták és most az ott használt műszerek is a szentadorjani harmadik kut furásánál vannak használatban.

Uj fiókületet nyitott Budapesten *Mantlner Odón* Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. igen tisztelt vidéki vezetői kényelmére, a keleti pályaudvarnál: *Baross-tér 16. szám alatt*, ahol a most megjelent 1938. évi főárjegyzéket ingyen kaphatja mindenki, aki azt kéri.

Személyi hírek az OKH-nál. Az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága *Kovács János* m. kir. kincstári főtanácsos, ügyvezető-igazgatónak a helyettes-vezérigazgatói címet, *Ujfalussy Viktor* m. kir. kincstári főtanácsos és *Both Dező* dr. m. kir. gazdasági főtanácsos igazgatóknak az ügyvezető-igazgatói címet adományozta.

Az endrődi földmivességek ünnepe. Az endrődi földmivességek egyet u. székházát február 6-án, vasárnap délelőtti szentelték fel és ekkor leleplezték le a közösházába közgyűlési teremként vitéz *Ricsón-Uhlarik Béla* főispán, *Márky Barna* alispán és *Csernus Mihály* apátplébános arcképét. A földmivességek otthont *Csernus Mihály* apátplébános szentelte fel. *Csernyec Mátyas* kubikos üdvözölte a főispánt, kiemelve, hogy ő az első főispán, aki felkereste őket. Hangozta, hogy az endrődi földmivességek kubikos munkásság hazafias erőssé vált mindig és az is lesz. *Ricsón-Uhlarik Béla* főispán megköszönte az üdvözlést, kijelentette, hogy a munkásság minden törvényszerű jogos kívánását támogatja.

Mussolini fényképet küldött Darányi Kálmánnak és Kánya Kálmánnak. Február 4-én megjelent *Darányi Kálmán* miniszterelnöknek *Omero Formentini* budapesti olasz ügyvivő, aki átadta Mussolini Darányi Kálmán miniszterelnöknek küldött, megleghangú emléksorokkal ellátott, *ezüstkeretbe foglalt fényképet*. Az olasz ügyvivő *Kánya Kálmán* külügyminiszternek ugyancsak átadta Mussolininak részére küldött és emléksorokkal ellátott, *ezüstkeretbe foglalt fényképet*.

Különös öngyilkosság. *Fleckenstein Tamás* 42 éves jánoslahalmi kereskedő család perjavát után kalapáccsal úgy fejbövegtá sajátmagát, hogy koponyája beszakadt. Súlyos sérüléssel a bajai kórházba vitték, ahol napokon keresztül eszméletlen állapotban fektült és kinos halátusa után meghalt.

„Ur és paraszt közös sorsa“

A sajtó hivatásáról tartott nagyhatású beszédet a miniszterelnökség sajtóosztályának nagy felkészültséggel vezetője, *Rákóczy Imre* miniszteri tanácsos. A nagyszerű előadás kiterjeszkedett annak a vizsgálatára: milyen erkölcsi alapon, szellemi szinten kell mozognia a magyar sajtónak ahhoz, hogy az új Magyarország kiépítése körüli belpolitikai és külpolitikai feladatokat el tudja látni. A kereszténység, nemzeti eszme és magyar egység fogalmát a következőkben méltatta a magyar sajtóügy legfőbb irányítója:

— Nemzetünk és fajtánk magyar világnézet nem lehet a gyűlölet hazafisága, hanem a tiszta nemzeti eszme, a keresztény emberiség és a gondolat-szabadság hű tükrök. Szívja fel magába a szentistváni gondolatot, a dicső szabadságküzdelmek katonaiszellemet, a világháborús lövészárkok élményeit és az ur és paraszt közös sorsát.

Az alkotmányosságról így szólott: — A megülő magyar közfelfogás és közszellem a nemzet életének átalakulásánál csak az ősi magyar erkölcsökön alapuló és alkotmányaink hagyományait követő eszmeközösséget fogadhathatja el, az idegen mintákat elutasítja, az ideitlen és torz tervek elveti.

A szentistváni évből merítendő ilyen világnézet, ilyen közszellem lehet csak az új, a második ezredév biztosítéka...

Szörnyű gyermekgyilkosságot követett el egy román földmivelő

Az aradmegyei *Zaránd* községben vallási örületében borzalmas gyilkosságot követett el egy román földmivességek. *Corpas* Grigor román gazda és felesége az ugnevezett reszketősök szektájának tagjai. A házaspárnak az volt a felfogása, hogy bűneiktől csak úgy szabadulnak meg, ha előbb egy nagyobb bűnt követnek el és annak vezeklésekor megtisztulnak többi bűneiktől is. E nagyobb bűn elkövetésére nyolc éves *Joan* nevű kisbaj gyermeküket szemelték ki. A gyermek nemrég megbetegedett. A szülők nem hívtak orvost, azt mondták, így is hiába, mert az ördög bujt a gyermekbe. Amikor a gyermek állapotja súlyosabbra fordult, egy éjszaka az anya javaslatára *Corpas Grigor* vasállal ragadott és azzal kezdte szurkálni gyermeke hátát. A kínzás este 11-től reggel hatig tartott és akkor a vasállal a hátába szurt és ezzel megadta gyermekének a kegyelemdőfést. A boncolás megállapította, hogy a gyermeket megölte előtt éheztek is, úgy hogy néhány nap múlva agyonszűrés nélkül is meghalt volna.

Százezes a pesti nagy árvíz. A Tisza—Dunavölgyi Ármentesítő Társulat az 1838. évi pesti árvíz százezes évfordulója alkalmából február 8-án, diszkozyűlést tartott. *Gróf Bethlen Pál* felsőházi tag ünnepi beszédében ismertette az egy évszázadon át végzett ármentesítő munkálatokat, amelyeknek során negyemillió holdat sikerült ármentesíteni s a hajdani iszap-tenger helyén városok, községek, vasutak épültek. *Trummer Árpád* az 1838-as évi árvíz történetét ismertette, majd *Schaul Károly* szólat fel s állapította meg, hogy az érdekeltek körülbelül 350 milliót, az állam pedig egymilliárdot ruházott be a vízmentesítőkbe, amelyek tízmilliárddal növelték a nemzeti vagyonát. A gyűlés közönsége ezután a Ferenciek temploma elé vonult és megkoszoruzta báró *Wesselenyi Miklósnak*, az „árvízi hajósnak” emléktábláját.

Félmillió sikkasztás. A Budapesti Ügélőverseny Egyesület feljelentette a rendőrségen *Schnab* Károly és *Weissenbacher* Aladár nevű főtisztviselőit, akik beismerték, hogy néhány esztendő alatt nagy összegeket sikkasztottak az egyesület pénzéből. *Schnab* Károly állandó alakja volt a pesti éjszakai életnek és az Ügélőverseny pénzét itt szórta el. Mindkét sikkasztói előzetes letartóztatásba helyezték. A feljelentés szerint 470 ezer pengót sikkasztottak el.

Felakasztotta magát. *Kovács Mihály* 42 éves cipészmeister vasárnap éjjel Újpesten, az Árpád ut. számú házban lévő építészletében felakasztotta magát. *Kovács* bucsulevelében csak annyit írt, hogy az emberket megutálta, ezért követte el tettét.

Egy évvel előbb megérezte a halála napját

Shalders Julian 61 éves londoni kereskedő 1936 decemberében ezt a határidőt jegyezte elő naplójában: 1938 január 28-án: *Meg kell jelenem saját holttestem elhamvasztásánál a krenatóriumban*. Midőn családja megfeddte, hogy beteges képzelődésekben tetszeleg, *Shalders* azt felelte, hogy nem képzeli, mert feltétlen biztossággal tudja halála napját. A bejegyzést újabb naplóba is átvezette és 1938-iki naplójába ezt jegyezte elő: *Január 28-án találkozom a Nemzetország kapujánál boldogult Pál hátyánna*. *Shalders* fénykép 1938 január 24-én röviddel éjjel után halt meg és 28-án hamvasztották el holttestét. Kiderült, hogy alya A. O. *Shalders* 1891-ben azt írta saját fényképre: „*Meghalt 1895-ben*” és ez a jósát is pontosan teljesült.

Előnkiválasztás a MOVE-ben. A Magyar Országos Véderő Egyesület február 6-án tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen egyhangulag ismét *Marton Béla* országgyűlési képviselőt választották meg elnöké. Az Egyesület társelnökei *Felitzsch Berchtold* báró, *Baross Gábor*, vitéz *Endre László* és *Zsindely Ferenc* dr. lettek.

Mezőgazdasági szakiskolai vándorgyűlés Rédén. A pápai magyar kir. mezőgazdasági szakiskola és skatánusdó állomás tanári kara január hó folyamán háromhetes előadás-sorozatot tartott *Réde* községben. Az előadás-sorozatot január 30-án kitűnően sikerült gazdapan és vándorgyűlésre rendezte be. A gazdáljak a gazdapan keretében rendezett tanulmányi kirándulás során megtekintették *Esterházi Pál* gróf uradalmit és tanulmányozták a beiterjes gazdálkodást és az uradalomban működő mezőgazdasági ipari berendezéseket. A kiránduláson vendéglátó, szíves házigazdaként résztvett *Esterházi Pál* gróf is, az uradalom tisztikarával, valamint *Réde* község főjegyzője. A vándorgyűlés gazdálkodásának táviratilag üdvözölte *Darányi Kálmán* miniszterelnököt.

Rálépett a saját lábára — belehalt. A tragikus végű hanyagságnak egy súlyos iskolapéldája történt *Szentesen*. *Szabó Pál* gazdálkodó néhány nappal ezelőtt a jobbálával végtelenül rálépett a ballábara. Ettől az egyik lábja megsérült, hamarosan megdagadt és *Szabó* kénytelen volt kórházba menni. Ekkorra azonban annyira elmergesedett a seb, hogy az orvosok nem tudták a szerencsétlen emberen segíteni, aki *vérmérgezés* következtében január 30-án meghalt.

Keményebb volt a mellkasa, mint a vasuti sorompó. *Csáki Sándor* 23 éves érsekcsanádi legény a most napokban kétfelcses kocsi igyekezett Bajáról Érsekcsanádra. Mikor a vamböz ért, éppen akkor engedték le a sorompót. *Csáki* nem állt meg, a lovak közé csapott és nekihajtott a sorompónak. A vastag, keményfából készült sorompó hatalmas erővel vágódott *Csáki* melléke. *Csáki* állta a különös és veszélyes karambolt, amelynek eredményeképpen *recsepe-roppogva tört el a sorompó, sőt az a vasfoglat, amely a nehéz rudat körül fogta, elgörbült*. A bajl törvényszék közveszélyű rongálás címen *Csáki*t egyheti fogházra ítélték. Az ítélet végrehajtását azonban három évre felfüggesztették.

Súlyos szerencsétlenség egy halotti toron. *Campobasso* olasz községben súlyos szerencsétlenség történt egy halotti toron. A falubeli molnár temetése után közel százfőnyi gyászoló közönség gyűlt össze halotti torra az elhunyt lakásán, amelynek győnye padlózata nem bírta el a ránehezülő nagy súlyt. A padló beomlott s a *gyászoló vendékek a nyolc méter mély pincébe estek*. Huszan közülük igen súlyos sebesüléseket szenvedtek.

Egy elsüllyedt hajó magyar áldozatai

A *cornwalli* partvidéken (Anglia) elsüllyedt az *Alba* nevű hajó. A hajón szülőgálatot teljesítő magyar tisztek és a magyar legénység részben megmenekült, részben azonban a tengerbe veszett. A vesztésgilást most tették közzé, amely szerint a katasztrófának két magyar áldozata van: *Szabó Gyula* tengerész és *Kovács György* hajókirály. A hajó elsüllyedése alkalmával könnyebben megsebesültek *Gervics* és *Estergályos* tengerészek. Komolyabban megsérült *Horváth* kapitány, aki mindkét lábat eltörte. A hajórészből sértetlenül megmenekültek *Arabs* Andor másodtisz, *Matthasovszky* György rádiókezelő, *Singer* János hajóács, *Kobla* másodgépész, *Tamás Győző* tengerész, *Lüttmayer* István szakács.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron

Szigeti Nándor és Fia

ékszerész

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Rövid történet

A HALÁLVAACSORA

IRTA: VÉCSEY LEÓ

— Pedró! Te vagy az? Micsoda véletlen.
 — José, öreg fiu. Ó mennyire örülök...
 — Mióta nem láttuk egymást, José? Van vagy tizenhárom-tizennégyszáz év.
 — Ugy bizony! Most ezerkilencszázharmincöt irunk, az pedig ezerkilencszázharmincöt júliusában volt, amikor együtt feküdtünk a lövészárkban.
 — A többiek? Mi van a többiekkel? Torres, Zunigó, Mace... meg a szalmahajú Wymis doktor.
 — Szétszóródtunk akkor alaposan.
 — S te?
 — Én Amerikában próbáltam szerencsét és alig pár hete jöttem haza. Te meg, úgy hallottam, Keleten jártál. Érdekes, e pillanatban mind a hatan itt vagyunk Madridban. Együtt van az egész régi baráti társaság!...
 — Ezt meg kellene ünnepelni. Tudod a címét a többieknek?
 — Megszerezhetjük... Torres ügyes fiu!
 — Jó! Akkor, mondjuk mához egy hétre, nálam. A lakásomon. Számítok rátok.

vonulnom. Ezerkilencszázharmincöt nyarán, azután, a lövészárkban kaptam azt az értesítést tőle, hogy elhagyott engem és megindítja a válópert... persze, egy másik férfi kedvéért...
 A dohányzóban a kandaló körül mélységes volt a csend. Az utca felől nyújtott autótülkölés és a rikkanások kiáltozása hallatszott. Végül Wymis doktor szólalt meg, rekedt hangon:
 — No és megtaláltad azt az embert?
 — Még nem. De szívós és fáradtság munkával a nyomára jutottam és e pillanatban már úgy összeszorult a háló, hogy akár megfoghatnám a torkát, ha kinyujtanám a kezemet...
 — Ember — ugrott fel Wymis doktor — Te közöttünk keresed azt az embert? Nem tudod, mit beszélés!
 — De tudom — hangzott a hideg felelet. — Az az ember, aki tönkretette boldogságomat, aki elvette tőlem Philt, hogy végül, mint valami kutyát, pusztulni hagyja egy spanyol büntanya szemétdombján... ebben a pillanatban itt ül közöttünk.
 — De hát ki az? Nevezd meg! Ki az?
 Pedró Lera a fejét rázta:
 — Nem tudom. De az bizonyos, hogy a barátaim és harctéri bajtársaim egyike volt... S a bosszút most már rábízta Yamadóra...
 — Mi? Mit beszélés?
 — Eszrevehették, hogy Yamadó nem kannában hozta be a feketét, hanem hat kőzet csészében. És az egyik csésze tartalma lassanölő mérreg volt. Yamadó, tudja már, ki elé kell tennie a mérreggel teli feketekávé...
 — Ót férfi torkát egyszerűen jeges fölem markolta át.
 — Hogy milyen mérreg? Ó, nagy szerű, keleti összetétel, egy negyedórán belül feltétlen hat, espedig a szívzélhűdés jeleivel... anélkül, hogy az orvosok valaha felismernék a mérgezést. — Lera megnézte a karkötőráját. — Tíz perc már lelt, öt percen belül tudni fogom, hogy ki volt Phil gyilkosa...
 Ebben a pillanatban Zunigó szétcsapta a két karját és egyetlen jalkiáltással összeesett. Mint a száék zuhant végig a szőnyeges padlón...

Az összejövetel, egy héttel később Pedró Lera elegáns lakásán, a madridi sugár-uton, kedélyes hangulatban indult, ámde valahogyan mégis feszült és nyomasztó lett... A házi-gazda alig beszélt, valami furesz borongás ült az arcán.

Valóságos megkönnyebbült mindenki, amikor asztalt bontottak s átmentek a dohányzóba, hogy ott foygasszák el a feketét... A hat egykori jóbarát félkörben helyezkedett el az alacsony heverőszékeken, a kandaló körül és Yamadó, a japán inas felszolgált, a sűrű török feketekávé. Most halk, duruzsoló beszélgetés indult meg s közben valaki felvette a nevet:

— Philida! Mi lett veled?
 Pedró Lera szeméi elhomályosodtak, mint az ugrásra készült fenevadé. A hangja hidegen és nyugodtan csengett:

— Philida?... Ah, igen... furcsa, hogy eddig az eszetekbe sem jutott... vagy talán nem akartatok fájdalmat okozni nekem. Nos, erre ne legyen gondotok!

Olyan különös és támadóan éles volt a hang, hogy az öt vendég egyszerre felfigyelt és kiegyenesedett, Zunigó megpróbálta tréfával elújni a kínos feszültséget:

— De, Pedró, mi megértjük a fájdalmadat. Jobb, ha nem beszélünk erről...

Lera azonban hirtelen, indulatos mozdulattal a hamutálcaiba morzsolta alig meggyújtott szivarját. A hangja felszánt:

— De igenis, beszéljünk róla. Hízen ezért hívtalak ide titeket!

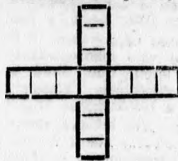
Lera folytatta:
 — Phil megszökött tőlem, ezt tudjátok, mindnyájan... Nem tudtam őt boldoggá tenni, pedig Isten a megmondhatója, milyen mélyesen szerettem. Egyéves házasság voltam, amikor a háború kitért és be kellett

CSAK EGY GONDOLAT

— Nincs mitől félned e világban, csak egy félelmetes van: maga a félelem, — mondja egy nagy gondolkodó.
 — Ah, mi rosszat hozhat a holnap...? — így tépelődnek sokan és rémekkel népesítik be napjaikat, éjjeiket. Rosszul teszik.
 — Ne aggódalmaskodjatok a holnap miatt, mert a holnap majd gondoskodik magáról. Elég a napnak a maga baja — így tanít hitünk megalapítója, Jézus Krisztus. Valóban: a rémlátások rendszerint nem válnak valóra és a bajok fekete mezején minden nap kivirágzik az öröm apró virága, mely elviselhetővé teszi a még olyan nehéz életet is. Az az erő, amelyet félelemre elvesztegetnek, tökéletesen elég volna a sikeres élet kivívásához. Miért hát a rettegés...?

Találja ki!

Szélmalom-rejtvény

A fenti „szélmalom“ kockáiba egy kell beírni az 1-től 13-ig terjedő számjegyeket, hogy a vízszintes és függőleges szárnnyal kockáiba írt számok összege egyformán 52 legyen.

A levezetőlapra írt válaszokat a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell küldeni tíz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

Öt darab ötpengős!

Kiosztjuk öt olyan olvasónk között, aki a kitűzött kérdésre helyes választ ad; előfizetői táborunk tagja és előfizetési díjhátraléka nincs.

A Találja ki helyes megfejtését és eredményét a 10-ik számban tesszük közzé!

A 4-ik számban között Találja ki helyes megfejtése:

Százezernél több lakosa három magyar városnak: Budapestnek, Szegednek és Debrecennek van.

Az 1930-as népszámlálási adatok szerint Budapestnek 1.006.184, Debrecennek 117.275 és Szegednek 135.071 lakosa volt.

A megfejtést beküldte 31 olvasónk, közülük 4 hibás megfejtéssel versenyzett.

Öt pengő jutalmat nyert:

1. Barka Sándor (Fülöpmezőfalva),
2. Nagy Károly (Hajmács, u. p. Gólosfa),
3. Vincze Márton (Kaba).

A jutalmakat elküldöttük.

Egy kis mosoly

Egy flegmatikus ur bemegy egy vaske-
 reskedésbe és egy vödört kér. Előbe tesznek egy csomó vödört, félóráig válogat,
 aztán így szól:

— Ezt illik kérem becsomagolni és ide meg ide elküldeni.

Köszön és távozik, de az ajtóból még visszaszól:

— De hamar kiüldjék, kérem, mert ég a ház.

Két kis zsidógyerek beszélget:
 — Az én papám sokkal gazdagabb, mint a tied, — mondja az egyik.
 — Gazdagabb? — vágja rá a másik nevetve. — Te biztosan azt a pénzt is hozzászámított a vagyonához, amivel az én papám tartozik neki.

Csapodár Aladár elmegy egy válóperes ügyvéthez és bejelent, hogy el akar válni a feleségétől.

— Mióta nős? — kérdi az ügyvéd:
 — Tíz év óta.

— És most egyszerre válni akar?
 — Igen, — magyarázza Csapodár ur — tíz évig nem volt semmi nézeteltérésem a feleségemmel s tegnap aztán megtörtént a baj.

— Mi történt?
 — Visszajött.

A mi költőink

Hej, de sokszor...

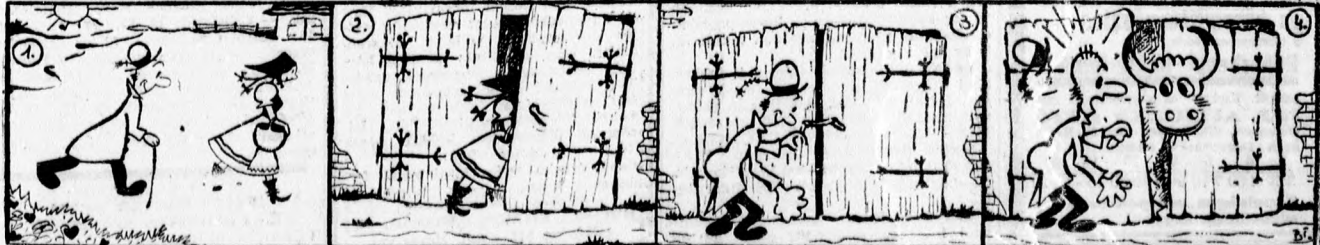
Hej, de sokszor gondolkodom csendes
 kisfalumra,
 Meg a kedves, zöldre festett, szaluz
 ablakokra,
 Ablak mögött álldogáló piros, szlöké
 lányra,
 Az én édes — kedves, gyönyörű
 rózsámra.
 Ha leszál az éjnek csöndje csillagos
 falumra,
 Az estharang, ha megkondul fenn a
 kis toronyba,
 Ezüstös hold hogyha feljö a
 báránys égre:
 Hej, annak a kisleánynak jutok-e
 eszébe?...
 SZABÓ JÓZSEF (Pötreté)

Ha kinyílik...

Ha kinyílik kiskertünkben
 A habfehér rózsá,
 Az lesz majd az én bus szívem
 Megvigasztalója.
 Rávetem majd két bus szemem
 A fehér rózsára,
 Elhagyott az én galambom,
 Árva lettem, árva...
 Ifj. BIHARI JÁNOS
 (Szegvár)

Fehér tubarózsa...

Fehér tubarózsa kaptam egy
 leánytól,
 Fehér tubarózsa megcsókollak
 százszor.
 Rácsókolom lelkem boldog, édes
 álmát:
 A mi szerelmünknek bimbófakadást.
 Fehér tubarózsa, el ne hervadj soha,
 Fehérlelkű kislány, ne szeress mást
 soha.
 Ha beteljesedik szívünk álmodása,
 Itt a földön lesz már éltünk
 mennyországga.
 DÁVID JÁNOS (Csurgónagy mártón)

A SZOKNYAVADÁSZ KUDARCA FALUN

(Bessenyei István rajza)

